

Sekcja B: Sekcja szczegółowa poświęcona poszczególnym gatunkom

1. Myszy, szczury, myszokoczeki, chomiki i świnki morskie

W poniższej i kolejnych tabelach dotyczących myszy, szczurów, myszokoczeków, chomików i świnek morskich „wysokość pomieszczenia” oznacza odległość w pionie pomiędzy podłogą a pokrywą górną pomieszczenia, przy czym wysokość ta dotyczy ponad 50 % minimalnej powierzchni podłogi pomieszczenia przed wprowadzeniem urządzeń urozmaicających warunki bytowania.

W trakcie planowania procedur uwzględnia się możliwy przyrost masy ciała zwierząt, aby zapewnić im odpowiednią przestrzeń życiową (tak jak podano w tabelach 1.1 do 1.5) w całym okresie badania.

Tabela 1.1.

Myszy

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Na składzie i podczas procedur	do 20	330	60	12	1 stycznia 2017 r.
	ponad 20 do 25	330	70	12	
	ponad 25 do 30	330	80	12	
	ponad 30	330	100	12	
Hodowla		330 Dla pary monogamicznej (stada niekrewniacze/ szczepy wsobne) lub trio (szczepy wsobne). Każdej dodatkowej samicy z młodymi należy zapewnić dodatkowo 180 cm ² .		12	
Na składzie u hodowców (*)	poniżej 20	950	40	12	
Wielkość pomieszczenia		950 cm ²			
Wielkość pomieszczenia	poniżej 20	1 500	30	12	
Wielkość pomieszczenia		1 500 cm ²			

(*) Młode myszy po odstawieniu od matek można trzymać w takich większych zagęszczeniach przez krótki okres po odstawieniu do momentu rozdzielenia, pod warunkiem że zwierzęta trzymane są w większych pomieszczeniach z odpowiednim urozmaiceniem i powyższe warunki trzymania zwierząt nie skutkują naruszeniem dobrostanu zwierząt, takim jak: podwyższony poziom agresji, zachorowalności lub śmiertelności zwierząt, wykształcenie stereotypii i innych zaburzeń behawioralnych, utrata masy ciała lub inne reakcje fizjologiczne lub behawioralne na stres.

Tabela 1.2.

Szczury

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Na składzie i podczas procedur (*)	do 200	800	200	18	1 stycznia 2017 r.
	ponad 200 do 300	800	250	18	
	ponad 300 do 400	800	350	18	
	ponad 400 do 600	800	450	18	
	ponad 600	1 500	600	18	

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Hodowla		800 Matka z młodymi. Każdemu dodatkowemu dorosłemu osobnikowi wprowadzonemu na stałe do pomieszczenia należy zapewnić dodatkowo 400 cm ² .		18	
Na składzie u hodowców (**) Wielkość pomieszczenia 1 500 cm ²	do 50	1 500	100	18	
	ponad 50 do 100	1 500	125	18	
	ponad 100 do 150	1 500	150	18	
	ponad 150 do 200	1 500	175	18	
Na składzie u hodowców (**) Wielkość pomieszczenia 2 500 cm ²	do 100	2 500	100	18	
	ponad 100 do 150	2 500	125	18	
	ponad 150 do 200	2 500	150	18	

(*) W przypadku badań długoterminowych, gdy dostępna przestrzeń na jedno zwierzę zmniejsza się pod koniec badania poniżej wartości podanych powyżej, priorytetem jest utrzymanie stabilnych struktur społecznych wśród zwierząt.

(**) Młode szczury po odstawieniu od matek można trzymać w takich większych zagęszczeniach przez krótki okres po odstawieniu do momentu rozdzielania, pod warunkiem że zwierzęta trzymane są w większych pomieszczeniach z odpowiednim urozmaiceniem i powyższe warunki trzymania zwierząt nie skutkują naruszeniem dobrostanu zwierząt, takim jak: podwyższony poziom agresji, zachorowalności lub śmiertelności zwierząt, wykształcenie stereotypii i innych zaburzeń behawioralnych, utrata masy ciała lub inne reakcje fizjologiczne lub behawioralne na stres.

Tabela 1.3.

Myszokoczek

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Na składzie i podczas procedur	do 40	1 200	150	18	1 stycznia 2017 r.
	ponad 40	1 200	250	18	
Hodowla		1 200 Para monogamiczna lub trio z młodymi		18	

Tabela 1.4.

Chomiki

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Na składzie i podczas procedur	do 60	800	150	14	1 stycznia 2017 r.
	ponad 60 do 100	800	200	14	
	ponad 100	800	250	14	

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Hodowla		800 Matka lub para monogamiczna z młodymi		14	
Na składzie u hodowców (*)	poniżej 60	1 500	100	14	

(*) Młode chomiki po odstawieniu od matek można trzymać w takich większych zagęszczeniach przez krótki okres po odstawieniu do momentu rozdzielania, pod warunkiem że zwierzęta trzymane są w większych pomieszczeniach z odpowiednim urozmaiceniem i powyższe warunki trzymania zwierząt nie skutkują naruszeniem dobrostanu zwierząt, takim jak: podwyższony poziom agresji, zachorowalności lub śmiertelności zwierząt, wykształcenie stereotypii i innych zaburzeń behawioralnych, utrata masy ciała lub inne reakcje fizjologiczne lub behawioralne na stres.

Tabela 1.5.

Świnki morskie

	Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Na składzie i podczas procedur	do 200	1 800	200	23	1 stycznia 2017 r.
	ponad 200 do 300	1 800	350	23	
	ponad 300 do 450	1 800	500	23	
	ponad 450 do 700	2 500	700	23	
	ponad 700	2 500	900	23	
Hodowla		2 500 Para z młodymi. Każdej dodatkowej samicy hodowlanej należy zapewnić dodatkowo 1 000 cm ²		23	

2. Króliki

Podczas badań w dziedzinie rolnictwa, kiedy cel projektu wymaga, aby zwierzęta były trzymane w warunkach podobnych do tych, w jakich są trzymane komercyjne zwierzęta gospodarskie, zwierzęta są trzymane przynajmniej w zgodzie z normami ustalonymi w dyrektywie 98/58/WE ⁽¹⁾.

W obrębie pomieszczenia zapewnia się odpowiednią półkę znajdującą się powyżej powierzchni podłogi. Zwierzę powinno móc wygodnie położyć się, usiąść lub przemieszczać się pod taką półką, która jednak nie powinna zajmować więcej niż 40 % powierzchni podłogi. W przypadku gdy z przyczyn naukowych lub weterynaryjnych nie można zastosować półki, należy zwiększyć powierzchnię pomieszczenia o 33 % dla pojedynczego królika i o 60 % dla pary. W przypadku gdy półkę zapewnia się królikom w wieku poniżej 10 tygodni, jej wielkość wynosi co najmniej 55 cm na 25 cm, a wysokość ponad podłogą jest taka, aby zwierzęta mogły z tej półki korzystać.

Tabela 2.1.

Króliki w wieku ponad 10 tygodni

Wartości podane w tabeli 2.1 stosują się do klatek i kójców. Dodatkowa powierzchnia podłogi na każdego królika wynosi minimum 3 000 cm² dla trzeciego, czwartego, piątego i szóstego królika, natomiast każdy kolejny królik wymaga dodatkowo zwiększenia powierzchni o co najmniej 2 500 cm².

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych (Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23).

Końcowa masa ciała (kg)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno lub dwa harmonijnie współzyszące zwierzęta (cm ²)	Minimalna wysokość (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
poniżej 3	3 500	45	1 stycznia 2017 r.
od 3 do 5	4 200	45	
ponad 5	5 400	60	

Tabela 2.2.

Królicia z młodymi

Masa ciała królicy (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Dodatkowa powierzchnia na skrzynki do budowy gniazda (cm ²)	Minimalna wysokość (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
poniżej 3	3 500	1 000	45	1 stycznia 2017 r.
od 3 do 5	4 200	1 200	45	
ponad 5	5 400	1 400	60	

Tabela 2.3.

Króliki w wieku poniżej 10 tygodni

Wartości podane w tabeli 2.3 stosują się do klatek i kojców.

Wiek	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Od odstawienia do 7 tygodnia życia	4 000	800	40	1 stycznia 2017 r.
Od 7 do 10 tygodnia życia	4 000	1 200	40	

Tabela 2.4.

Króliki: optymalne wymiary półek w pomieszczeniach o wymiarach określonych w tabeli 2.1.

Wiek w tygodniach	Końcowa masa ciała (kg)	Wymiary optymalne (cm × cm)	Optymalna wysokość od podłogi pomieszczenia (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
ponad 10	poniżej 3	55 × 25	25	1 stycznia 2017 r.
	od 3 do 5	55 × 30	25	
	ponad 5	60 × 35	30	

3. Koty

Kotów nie trzyma się pojedynczo dłużej niż dwadzieścia cztery godziny bez przerwy. Koty, u których powtarza się agresywne zachowanie wobec innych kotów, są trzymane pojedynczo jedynie wtedy, kiedy nie można im znaleźć odpowiedniego towarzystwa. Co najmniej raz na tydzień monitoruje się stres społeczny u wszystkich osobników trzymany w parach lub grupach. Samice z młodymi poniżej czterech tygodni życia lub samice w ostatnich dwu tygodniach ciąży można trzymać pojedynczo.

Tabela 3.

Koty

Minimalna przestrzeń, w której można trzymać kocięc z młodymi, jest równa przestrzeni dla pojedynczego kota, jednak konieczne jest jej stopniowe zwiększanie, tak aby do czwartego miesiąca życia kocięta zostały przeniesione do pomieszczeń zgodnych z parametrami przestrzeni wymaganymi dla osobników dorosłych.

Obszary karmienia i obszary, w których umieszczane są kuwety na odchody, są oddalone od siebie o co najmniej 0,5 m; obszarów tych nie zamienia się względem siebie.

	Podłoga (*) (m ²)	Półki (m ²)	Wysokość (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Wartość minimalna dla jednego doro- słego osobnika	1,5	0,5	2	1 stycznia 2017 r.
Dla każdego dodat- kowego osobnika należy dodać	0,75	0,25	—	

(*) Powierzchnia podłogi bez powierzchni półek.

4. Psy

W miarę możliwości psom zapewnia się wybieg. Psów nie trzyma się pojedynczo dłużej niż cztery godziny bez przerwy.

Powierzchnia pomieszczenia wewnętrznego stanowi co najmniej 50 % minimalnej przestrzeni dostępnej dla psów, tak jak podano w tabeli 4.1.

Wymiary dostępnej przestrzeni podano w oparciu o wymogi dla psów rasy beagle, należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że rasy olbrzymie, takie jak bernardyny lub wilczarze irlandzkie, mogą wymagać przestrzeni o wymiarach znacznie przekraczających wartości podane w tabeli 4.1. Rozmiary przestrzeni dla ras innych niż laboratoryjne beagle określone są po zasięgnięciu opinii personelu weterynaryjnego.

Tabela 4.1.

Psy

W trakcie procedur określonych w niniejszej dyrektywie psy trzymane w parach lub w grupie mogą być umieszczane w ograniczonej przestrzeni o wielkości wynoszącej połowę łącznej przypadającej im przestrzeni (2 m² dla psa o masie ciała poniżej 20 kg, 4 m² dla psa o masie ciała powyżej 20 kg), o ile takie oddzielenie jest konieczne ze względów naukowych. Okres spędzany przez psa w takiej ograniczonej przestrzeni nie przekracza czterech godzin bez przerwy.

Karmiącej suce z młodymi zapewnia się przestrzeń identyczną jak pojedynczej suce o takiej samej masie ciała. Kojec hodowlany projektuje się w sposób umożliwiający suce odejście od szczeniąt do dodatkowego przedziału lub na półkę.

Masa ciała (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno lub dwa zwierzęta (m ²)	Minimalna wartość dodatkowa dla każdego dodatkowego osobnika (m ²)	Minimalna wysokość (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 20	4	4	2	2	1 stycznia 2017 r.
ponad 20	8	8	4	2	

Tabela 4.2.

Psy – szczenięta odstawione od matki

Masa ciała psa (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi/zwierzę (m ²)	Minimalna wysokość (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 5	4	0,5	2	1 stycznia 2017 r.
ponad 5 do 10	4	1,0	2	
ponad 10 do 15	4	1,5	2	
ponad 20 do 25	4	2	2	
ponad 20	8	4	2	

5. Fretki

Tabela 5.

Fretki

	Minimalna wielkość pomieszczenia (cm ²)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (cm ²)	Minimalna wysokość (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Zwierzęta do 600 g	4 500	1 500	50	1 stycznia 2017 r.
Zwierzęta ponad 600 g	4 500	3 000	50	
Dorosłe samce	6 000	6 000	50	
Samica z młodymi	5 400	5 400	50	

6. Naczelne poza człowiekiem

Młode zwierzęta z rzędu naczelnych nie mogą być oddzielane od matek zanim osiągną, w zależności od gatunku, wiek 6–12 miesięcy.

Otoczenie musi umożliwiać zwierzętom z rzędu naczelnych wykonywanie złożonego dziennego programu aktywności. Pomieszczenie umożliwia zwierzętom z rzędu naczelnych korzystanie z tak szerokiego, jak to możliwe, repertuaru zachowań, daje im poczucie bezpieczeństwa i jest dostatecznie urozmaicone, aby zwierzę mogło biegać, chodzić, wspinać się i skakać.

Tabela 6.1.

Marmozety i tamaryny

	Minimalna powierzchnia podłogi pomieszczenia dla 1 (*) lub 2 zwierząt z młodymi do 5 miesiąca życia (m ²)	Minimalna dodatkowa kubatura na każde dodatkowe zwierzę powyżej 5 miesiąca życia (m ³)	Minimalna wysokość pomieszczenia (m) (**)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Marmozety	0,5	0,2	1,5	1 stycznia 2017 r.
Tamaryny	1,5	0,2	1,5	

(*) Zwierzęta są trzymane w odosobnieniu wyłącznie w wyjątkowych przypadkach.

(**) Pułap pomieszczenia znajduje się na wysokości co najmniej 1,8 m od poziomu podłogi.

W przypadku marmozet i tamaryn oddzielenie od matki nie może nastąpić przed ukończeniem 8 miesiąca życia.

Tabela 6.2.

Mały płaksowate

Minimalna powierzchnia podłogi na 1 (*) lub 2 zwierzęta (m ²)	Minimalna dodatkowa kubatura na każde dodatkowe zwierzę powyżej 6 miesiąca życia (m ³)	Minimalna wysokość pomieszczenia (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
2,0	0,5	1,8	1 stycznia 2017 r.

(*) Zwierzęta są trzymane w odosobnieniu wyłącznie w wyjątkowych przypadkach.

W przypadku mały płaksowatych oddzielenie od matki nie może nastąpić przed ukończeniem 6 miesiąca życia.

Tabela 6.3.

Makaki i koczkodany (*)

	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna kubatura pomieszczenia (m ³)	Minimalna kubatura na jedno zwierzę (m ³)	Minimalna wysokość pomieszczenia (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Zwierzęta w wieku poniżej 3 lat (**)	2,0	3,6	1,0	1,8	1 stycznia 2017 r.
Zwierzęta w wieku od 3 lat (***)	2,0	3,6	1,8	1,8	
Zwierzęta trzymane do celów hodowlanych (****)			3,5	2,0	

- (*) Zwierzęta są trzymane w odosobnieniu wyłącznie w wyjątkowych przypadkach.
 (**) W pomieszczeniu o wymiarach minimalnych może przebywać do trzech zwierząt.
 (***) W pomieszczeniu o wymiarach minimalnych może przebywać do dwóch zwierząt.
 (****) W koloniach hodowlanych nie jest wymagana dodatkowa przestrzeń/kubatura dla młodych zwierząt do 2 roku życia przebywających z matkami.

W przypadku makaków i koczkodanów oddzielenie od matki nie może nastąpić przed ukończeniem 8 miesiąca życia.

Tabela 6.4.

Pawiany (*)

	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna kubatura pomieszczenia (m ³)	Minimalna kubatura na jedno zwierzę (m ³)	Minimalna wysokość pomieszczenia (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Zwierzęta w wieku poniżej 4 lat (**)	4,0	7,2	3,0	1,8	1 stycznia 2017 r.
Zwierzęta w wieku od 4 lat (**)	7,0	12,6	6,0	1,8	
Zwierzęta trzymane do celów hodowlanych (***)			12,0	2,0	

- (*) Zwierzęta są trzymane w odosobnieniu wyłącznie w wyjątkowych przypadkach.
 (**) W pomieszczeniu o wymiarach minimalnych może przebywać do 2 zwierząt.
 (***) W koloniach hodowlanych nie jest wymagana dodatkowa przestrzeń/kubatura dla młodych zwierząt do 2 roku życia przebywających z matkami.

W przypadku pawianów oddzielenie od matki nie może nastąpić przed ukończeniem 8 miesiąca życia.

7. Zwierzęta gospodarskie

Podczas badań w dziedzinie rolnictwa, kiedy cel projektu wymaga, aby zwierzęta były trzymane w warunkach podobnych do warunków, w jakich są trzymane komercyjne zwierzęta gospodarskie, zwierzęta są trzymane przynajmniej zgodnie z normami ustalonymi w dyrektywach 98/58/WE, 91/629/EWG ⁽¹⁾ i 91/630/EWG ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 91/629/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt (Dz.U. L 340 z 11.12.1991, s. 28).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 91/630/EWG z dnia 19 listopada 1991 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony świń (Dz.U. L 340 z 11.12.1991, s. 33).

Tabela 7.1.

Bydło

Masa ciała (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi/zwierzę (m ² /zwierzę)	Długość odcinka koryta do nieograniczonego żywienia bydła bezrogię (m/zwierzę)	Długość odcinka koryta do ograniczonego żywienia bydła bezrogię (m/zwierzę)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 100	2,50	2,30	0,10	0,30	1 stycznia 2017 r.
ponad 100 do 200	4,25	3,40	0,15	0,50	
ponad 200 do 400	6,00	4,80	0,18	0,60	
ponad 400 do 600	9,00	7,50	0,21	0,70	
ponad 600 do 800	11,00	8,75	0,24	0,80	
ponad 800	16,00	10,00	0,30	1,00	

Tabela 7.2.

Owce i kozy

Masa ciała (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi/zwierzę (m ² /zwierzę)	Minimalna wysokość przegrody (m)	Długość odcinka koryta do żywienia nieograniczonego (m/zwierzę)	Długość odcinka koryta do żywienia ograniczonego (m/zwierzę)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
poniżej 20	1,0	0,7	1,0	0,10	0,25	1 stycznia 2017 r.
ponad 20 do 35	1,5	1,0	1,2	0,10	0,30	
ponad 35 do 60	2,0	1,5	1,2	0,12	0,40	
ponad 60	3,0	1,8	1,5	0,12	0,50	

Tabela 7.3.

Świnie i świnki miniaturowe

Masa ciała żywca (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (*) (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (m ² /zwierzę)	Minimalna powierzchnia legowiskowa na jedno zwierzę (w neutralnych warunkach termicznych) (m ² /zwierzę)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 5	2,0	0,20	0,10	1 stycznia 2017 r.
ponad 5 do 10	2,0	0,25	0,11	
ponad 10 do 20	2,0	0,35	0,18	
ponad 20 do 30	2,0	0,50	0,24	
ponad 30 do 50	2,0	0,70	0,33	
ponad 50 do 70	3,0	0,80	0,41	
ponad 70 do 100	3,0	1,00	0,53	

Masa ciała żywca (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (*) (m ²)	Minimalna powierzchnia podłogi na jedno zwierzę (m ² /zwierzę)	Minimalna powierzchnia legowiskowa na jedno zwierzę (w neutralnych warunkach termicznych) (m ² /zwierzę)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
ponad 100 do 150	4,0	1,35	0,70	
ponad 150	5,0	2,50	0,95	
dorośle (zwyczajowo) knury	7,5		1,30	

(*) Świnie mogą być trzymane w mniejszych pomieszczeniach przez krótki okres, na przykład przez wprowadzenie przegród w pomieszczeniu głównym, z uzasadnionych przyczyn natury weterynaryjnej lub doświadczalnej, na przykład jeśli wymagana jest indywidualna kontrola ilości przyjmowanej paszy.

Tabela 7.4.

Koniowate

Najkrótszy bok pomieszczenia powinien mieć długość co najmniej odpowiadającą 1,5 raza wysokości zwierzęcia w kłębie. Wysokość pomieszczeń wewnętrznych powinna umożliwiać zwierzętom wyprostowanie się do pełnej wysokości.

Wysokość w kłębie (m)	Minimalna powierzchnia podłogi/zwierzę (m ² /zwierzę)			Minimalna wysokość pomieszczenia (m)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
	Dla każdego zwierzęcia trzymanego w odosobnieniu lub w grupie do 3 sztuk	Dla każdego zwierzęcia trzymanego w grupie 4 lub więcej sztuk	Stanowisko porodowe/klacz ze źrebkiem		
1,00 to 1,40	9,0	6,0	16	3,00	1 stycznia 2017 r.
ponad 1,40 do 1,60	12,0	9,0	20	3,00	
ponad 1,60	16,0	(2 × WK) ² (*)	20	3,00	

(*) W celu zapewnienia odpowiedniej przestrzeni wymiary powierzchni dla każdego osobnika są obliczone na podstawie wysokości w kłębie (WK).

8. Ptaki

Podczas badań w dziedzinie rolnictwa, kiedy cel projektu wymaga, aby zwierzęta były trzymane w warunkach podobnych do warunków, w jakich są trzymane komercyjne zwierzęta gospodarskie, zwierzęta są trzymane przynajmniej zgodnie z normami ustalonymi w dyrektywach 98/58/WE, 1999/74/WE ⁽¹⁾ i 2007/43/WE ⁽²⁾.

Tabela 8.1.

Ptactwo domowe

W przypadku gdy ze względów naukowych niemożliwe jest zapewnienie minimalnych wymaganych wymiarów pomieszczenia, czas trwania ograniczonej swobody powinien być uzasadniony przez badacza w uzgodnieniu z personelem weterynaryjnym. W takich okolicznościach ptaki można trzymać w mniejszych pomieszczeniach zawierających odpowiednie urozmaicenie warunków bytowania, o minimalnej powierzchni podłogi równej 0,75 m².

Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia na jednego ptaka (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 200	1,00	0,025	30	3	1 stycznia 2017 r.
ponad 200 do 300	1,00	0,03	30	3	
ponad 300 do 600	1,00	0,05	40	7	

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 1999/74/WE z dnia 19 lipca 1999 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony kur niosek (Dz.U. L 203 z 3.8.1999, s. 53).

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących ochrony kurcząt utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa (Dz.U. L 182 z 12.7.2007, s. 19).

Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia na jednego ptaka (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
ponad 600 do 1 200	2,00	0,09	50	15	
ponad 1 200 do 1 800	2,00	0,11	75	15	
ponad 1 800 do 2 400	2,00	0,13	75	15	
ponad 2 400	2,00	0,21	75	15	

Tabela 8.2.

Indyk domowy

Wszystkie boki pomieszczenia mają długość co najmniej 1,5 m. W przypadku gdy ze względów naukowych niemożliwe jest zapewnienie minimalnych wymiarów pomieszczenia, czas trwania ograniczonej swobody powinien być uzasadniony przez badacza w uzgodnieniu z personelem weterynaryjnym. W takich okolicznościach ptaki można trzymać w mniejszych pomieszczeniach zawierających odpowiednie urozmaicenie warunków bytowania, o minimalnej powierzchni podłogi równej 0,75 m² i o minimalnej wysokości wynoszącej 50 cm dla ptaków poniżej 0,6 kg, 75 cm dla ptaków poniżej 4 kg i 100 cm dla ptaków powyżej 4 kg. W pomieszczeniach tych można trzymać małe grupy ptaków zgodnie z dopuszczalnymi wielkościami przestrzeni określonymi w tabeli 8.2.

Masa ciała (kg)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna powierzchnia na jednego ptaka (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 0,3	2,00	0,13	50	3	1 stycznia 2017 r.
ponad 0,3 do 0,6	2,00	0,17	50	7	
ponad 0,6 do 1	2,00	0,30	100	15	
ponad 1 do 4	2,00	0,35	100	15	
ponad 4 do 8	2,00	0,40	100	15	
ponad 8 do 12	2,00	0,50	150	20	
ponad 12 do 16	2,00	0,55	150	20	
ponad 16 do 20	2,00	0,60	150	20	
ponad 20	3,00	1,00	150	20	

Tabela 8.3.

Przeziórki

Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Powierzchnia na jednego ptaka trzymanego w parze (m ²)	Powierzchnia na każdego dodatkowego ptaka trzymanego w grupie (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 150	1,00	0,5	0,10	20	4	1 stycznia 2017 r.
ponad 150	1,00	0,6	0,15	30	4	

Tabela 8.4.

Kaczki i gęsi

W przypadku gdy ze względów naukowych niemożliwe jest zapewnienie minimalnych wymaganych wymiarów pomieszczenia, czas trwania ograniczonej swobody powinien być uzasadniony przez badacza w uzgodnieniu z personelem weterynaryjnym. W takich okolicznościach ptaki można trzymać w mniejszych pomieszczeniach zawierających odpowiednie urozmaicenie warunków bytowania, o minimalnej powierzchni podłogi równej 0,75 m². Pomieszczenia takie mogą być wykorzystywane do trzymania małych grup ptaków zgodnie z wymogami dotyczącymi rozmiarów pomieszczeń podanymi w tabeli 8.4.

Masa ciała (g)	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Powierzchnia na jednego ptaka (m ²) (*)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
Kaczki					1 stycznia 2017 r.
do 300	2,00	0,10	50	10	
ponad 300 do 1 200 (**)	2,00	0,20	200	10	
ponad 1 200 do 3 500	2,00	0,25	200	15	
ponad 3 500	2,00	0,50	200	15	
Gęsi					
do 500	2,00	0,20	200	10	
ponad 500 do 2 000	2,00	0,33	200	15	
ponad 2 000	2,00	0,50	200	15	

(*) Powierzchnia ta obejmuje sadzawkę o minimalnej powierzchni 0,5 m² na 2 m² pomieszczenia i minimalnej głębokości 30 cm. Sadzawka może zajmować do 50 % minimalnej powierzchni pomieszczenia.

(**) Ptaki przed opierzeniem mogą być trzymane w pomieszczeniach o minimalnej wysokości 75 cm.

Tabela 8.5.

Kaczki i gęsi: minimalne rozmiary sadzawki (*)

	Powierzchnia (m ²)	Głębokość (cm)
Kaczki	0,5	30
Gęsi	0,5	od 10 do 30

(*) Rozmiary sadzawki podano na 2 m² pomieszczenia. Sadzawka może zajmować do 50 % minimalnej powierzchni pomieszczenia.

Tabela 8.6.

Gołębie

Pomieszczenia są raczej długie i wąskie (na przykład 2 m na 1 m), a nie kwadratowe, aby ptaki mogły odbywać krótkie loty.

Liczebność grupy	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Minimalna długość grzędę na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 6	2	200	5	30	1 stycznia 2017 r.

Liczebność grupy	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna długość karmnika na jednego ptaka (cm)	Minimalna długość grzędę na jednego ptaka (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
od 7 do 12	3	200	5	30	
dla każdego dodatkowego ptaka w grupie liczącej ponad 12 sztuk	0,15		5	30	

Tabela 8.7.

Amadyna zebrowata

Pomieszczenia są długie i wąskie (na przykład 2 m na 1 m), aby ptaki mogły odbywać krótkie loty. W badaniach hodowlanych pary lęgowe mogą być trzymane w mniejszych pomieszczeniach zawierających odpowiednie urozmaicenie warunków bytowania, o minimalnej powierzchni podłogi równej 0,5 m² i minimalnej wysokości 40 cm. Czas trwania ograniczonej swobody powinien być uzasadniony przez badacza w uzgodnieniu z personelem weterynaryjnym.

Liczebność grupy	Minimalna wielkość pomieszczenia (m ²)	Minimalna wysokość (cm)	Minimalna liczba karmników	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 6	1,0	100	2	1 stycznia 2017 r.
od 7 do 12	1,5	200	2	
od 13 do 20	2,0	200	3	
dla każdego dodatkowego ptaka w grupie liczącej ponad 20 sztuk	0,05		1 na 6 ptaków	

9. Płazy

Tabela 9.1.

Wodne ogoniaste

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna powierzchnia lustra wody (cm ²)	Minimalna powierzchnia lustra wody dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 10	262,5	50	13	1 stycznia 2017 r.
ponad 10 do 15	525	110	13	
ponad 15 do 20	875	200	15	
ponad 20 do 30	1 837,5	440	15	
ponad 30	3 150	800	20	

(*) Mierzona od pyszczka do otworu kloaki.

Tabela 9.2.

Wodne bezogonowe (*)

Długość ciała (**) (cm)	Minimalna powierzchnia lustra wody (cm ²)	Minimalna powierzchnia lustra wody dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
mniej niż 6	160	40	6	1 stycznia 2017 r.
od 6 do 9	300	75	8	

Długość ciała (**) (cm)	Minimalna powierzchnia lustra wody (cm ²)	Minimalna powierzchnia lustra wody dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
ponad 9 do 12	600	150	10	
ponad 12	920	230	12,5	

(*) Zalecenia odnoszą się do zbiorników do trzymania (tzn. inwentarskich), a nie do zbiorników stosowanych do zapładniania naturalnego i stymulacji znoszenia jaj ze względu na wydajność hodowlaną, ponieważ te procedury wymagają mniejszych zbiorników. Wymagane wymiary podano dla zwierząt dorosłych w oznaczonych kategoriach rozmiarów; młode i kijanki należy przenieść lub zmienić wymiary pomieszczenia zgodnie z zasadą skali.

(**) Mierzona od pyszczka do otworu kloaki.

Tabela 9.3.

Ziemnowodne okresowo wodne bezogonowe

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna wielkość pomieszczenia (**) (cm ²)	Minimalna powierzchnia dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (***) (cm)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 5,0	1 500	200	20	10	1 stycznia 2017 r.
ponad 5,0 do 7,5	3 500	500	30	10	
ponad 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Mierzona od pyszczka do otworu kloaki.

(**) Jedna trzecia obszaru ziemnego, dwie trzecie obszaru wodnego, o głębokości umożliwiającej zwierzętom zanurzenie się.

(***) Mierzona od powierzchni obszaru ziemnego do wewnętrznej krawędzi górnej terrarium; wysokość pomieszczenia jest ponadto dostosowana do architektury wnętrza.

Tabela 9.4.

Ziemnowodne okresowo ziemne bezogonowe

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna wielkość pomieszczenia (**) (cm ²)	Minimalna powierzchnia dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (***) (cm)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 5,0	1 500	200	20	10	1 stycznia 2017 r.
ponad 5,0 do 7,5	3 500	500	30	10	
ponad 7,5	4 000	700	30	15	

(*) Mierzona od pyszczka do otworu kloaki.

(**) Dwie trzecie obszaru ziemnego, jedna trzecia obszaru wodnego, o głębokości umożliwiającej zwierzętom zanurzenie się.

(***) Mierzona od powierzchni obszaru ziemnego do wewnętrznej krawędzi górnej terrarium; wysokość pomieszczenia jest ponadto dostosowana do urozmaicenia wprowadzonego architektury wnętrza.

Tabela 9.5.

Drzewne bezogonowe

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna wielkość pomieszczenia (**) (cm ²)	Minimalna powierzchnia dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (***) (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 3,0	900	100	30	1 stycznia 2017 r.
ponad 3,0	1 500	200	30	

(*) Mierzona od pyszczka do otworu kloaki.

(**) Dwie trzecie obszaru ziemnego, jedna trzecia obszaru wodnego, o głębokości umożliwiającej zwierzętom zanurzenie się.

(***) Mierzona od powierzchni obszaru ziemnego do wewnętrznej krawędzi górnej terrarium; wysokość pomieszczenia jest ponadto dostosowana do architektury wnętrza.

10. Gady

Tabela 10.1.

Żółwie wodne

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna powierzchnia lustra wody (cm ²)	Minimalna powierzchnia lustra wody dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna głębokość wody (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 5	600	100	10	1 stycznia 2017 r.
ponad 5 do 10	1 600	300	15	
ponad 10 do 15	3 500	600	20	
ponad 15 do 20	6 000	1 200	30	
ponad 20 do 30	10 000	2 000	35	
ponad 30	20 000	5 000	40	

(*) Mierzona w linii prostej od przedniej do tylnej krawędzi skorupy.

Tabela 10.2.

Węże ziemne

Długość ciała (*) (cm)	Minimalna powierzchnia podłogi (cm ²)	Minimalna powierzchnia dla każdego dodatkowego zwierzęcia w utrzymywaniu grupowym (cm ²)	Minimalna wysokość pomieszczenia (**) (cm)	Termin, o którym mowa w art. 33 ust. 2
do 30	300	150	10	1 stycznia 2017 r.
ponad 30 do 40	400	200	12	
ponad 40 do 50	600	300	15	
ponad 50 do 75	1 200	600	20	
ponad 75	2 500	1 200	28	

(*) Mierzona od pyszczka do końca ogona.

(**) Mierzona od powierzchni obszaru ziemnego do wewnętrznej krawędzi górnej terrarium; wysokość pomieszczenia jest ponadto dostosowana do architektury wnętrza.

11. Ryby

11.1. Zaopatrzenie w wodę i jej jakość

W każdym momencie dostępna jest odpowiednia ilość wody o właściwej jakości. Przepływ wody w systemach recyrkulacji lub filtrowanie w akwariach są wystarczające i zapewniają utrzymywanie parametrów jakościowych wody w dopuszczalnych granicach. W razie konieczności woda jest filtrowana lub uzdatniana w celu usunięcia substancji szkodliwych dla ryb. Parametry jakości wody mieszczą się zawsze w dopuszczalnym zakresie, który podtrzymuje aktywność i czynności fizjologiczne normalne dla danego gatunku i etapu rozwojowego. Przepływ wody jest odpowiedni, aby umożliwić rybom prawidłowe pływanie i utrzymywanie normalnego zachowania. Ryby mają wystarczający czas na aklimatyzację i dostosowanie się do zmian jakości wody.

11.2. Tlen, związki azotu, pH i zasolenie

Stężenie tlenu jest odpowiednie dla danego gatunku i dla warunków, w jakich ryby są trzymane. W razie konieczności zapewnia się dodatkowe napowietrzanie wody w akwariu. Stężenie związków azotu utrzymywane jest na niskim poziomie.

Wartość pH dostosowana jest do danego gatunku i jest utrzymywana na jak najbardziej stabilnym poziomie. Zasolenie jest dostosowane do wymogów danego gatunku ryb i do ich etapu rozwojowego. Zmiany zasolenia następują stopniowo.

11.3. Temperatura, oświetlenie, hałas

Temperatura jest utrzymywana w zakresie optymalnym dla danego gatunku ryb i na jak najbardziej stabilnym poziomie. Zmiany temperatury następują stopniowo. Ryby są utrzymywane w odpowiednim cyklu dobowym oświetlenia. Hałas jest ograniczany do poziomu minimalnego i, w miarę możliwości, urządzenia powodujące hałas lub wibracje, takie jak generatory energii elektrycznej lub systemy filtracji, są oddzielane od akwariów z rybami.

11.4. Zagęszczenie i urozmaicenie środowiska

Zagęszczenie ryb jest uzależnione od całkowitych potrzeb ryb w odniesieniu do warunków środowiskowych, zdrowia i dobrostanu. Rybom zapewnia się wodę w ilości wystarczającej, aby mogły normalnie pływać, przy uwzględnieniu ich wielkości, wieku, stanu zdrowia i metody karmienia. Rybom zapewnia się odpowiednio urozmaicone środowisko, oferujące w razie potrzeby kryjówkę lub podłoże denne, chyba że charakterystyka behawioralna ryb sugeruje, że nie są im one potrzebne.

11.5. Karmienie ryb i obchodzenie się z rybami

Ryby są karmione pokarmem odpowiednim dla ryb, we właściwych ilościach i z odpowiednią częstotliwością. Szczególną uwagę zwraca się na karmienie ryb w fazie larwalnej podczas przejścia z pokarmu żywego na sztuczny. Należy zredukować do minimum czynności wymagające kontaktu z rybami.
